

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliæ Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

18. An sententia degradationis possit fieri à Vicario Capituli Sede vacante,
& actualis ab Episcopo, cui ipse commiserit? Et notatur Episcopum
electum, & confirmatum non tamen consecratum posse ...
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](#)

RESOL. XVII.

An Capitulum Sede Vacante possit dispensare cum illegitimis quoad ordines minores, & quoad beneficium simplex?
Et an etiam Vicarius Capitularis possit concedere hanc dispensationem, nisi habeat speciale mandatum? Ex p. 8. tr. 4. Ref. 6.

S. 1. **N**egativè videtur respondendum ex Prof. pero de Augustino in addit. ad summam Bull. Quaria, verb. Capitulum; §. secundo queror, & Monita de commun. ultim. volunt. cap. 5. n. 428. alſerentes, Capitulum Sede Vacante posse tantum dispensare, quando dispensatio est debita, secus autem, quando est misera gratia.

2. Sed contraria sententiam tenent communiter Doctores, & ita docet ex neotericis Felicianus à Vega in c. 4. de iudicis §. de adulteris, num. 53. & Solozanuſ de Indiarum iure, tom. 2. lib. 1. c. 13. n. 13. alſerentes posse Capitulum dispensare cum illegitimiſ ad Ordines minores, & beneficium simplex, iuxta 6. de filiis Presbyter. in 6.

3. Sed licet hoc verum sit, ego tamen puto cum Merolla tom. 3. diffr. 7. cap. 7. dub. 1. num. 14. hanc dispensationem non posse concedere Vicarium Capitularem, nisi habeat speciale mandatum. Unde non deferam hic apponere verba Rodriguez in summa tom. 1. cap. 7. num. 5. sic alſerens, *El Cabildo Sede Vacante, puede dispensar en los casos que puede el Obispo, como con Abbad y otros lo sigue expresamente Navarro, diciendo que puede dispensar con el illegitimo para las ordenes Minores, y beneficio simple, aviendo legitima causa, porque aviendo la justicia se ejecuta, mas no lo puede hacer el Vicario simplemente dado por el Cabildo, salvo si concedienable algunos casos le concede licencia general, como lo tiene Federico. Ita ille.*

RESOL. XVIII.

An sententia degradationis possit fieri a Vicario Capituli Sede Vacante, & actualis ab Episcopo, cui ipse commiserit?

Et notatur Episcopum electum, & confirmatum, non tamen consecratum posse cognoscere de crimini depositionis dignis, & deponere Sacerdotem & verbaiter degradare, & remittere ad Episcopum consacrum, qui illum actualiter degraderet.

Et an Pralatus Regularis non possit iure communi depolare, nec degradare subditos, nisi competit ei consuetudine, vel privilegio.
Et an sit aliquod privilegium, quod extendi possit ad depositionem verbalem tantum? Ex p. 10. tr. 11. & Milc. Ref. 5. 1.

S. 1. **V**ppono in degradatione adesse tres actus. Primus est, cognoscere de criminis merente Degradationem: Secundus est, ferre sententiam: Tertius est, exequi degradationem actualem. Et quidem de tertio actu Doctores omnes vnanimiter conveniunt, fieri non posse a Vicario Capitulati. Difficultas est de aliis duobus actibus: Et affirmativè respondeo, cum Avila de Censur. p. 4. disp. 2. dub. 2. concl. 4. qui testatur, in facti contingentie Capitulum Cazquense Sede Vacante, protulisse sententiam Degradationis actualis contra quandam Sacerdotem, proper enorme quoddam homicidium. Et ratio est, quia huiusmodi sententia non est actus

K K 3 ordinis

390 Tract. V. De Potestate Capituli,

ordinis, sed iurisdictionis: ergo. Verum, quia tota difficultas in probando antecedenti consilii probatur, Proponam si pertinet ad actum Ordinis; fieret ab Episcopo induito Pontificaliter; sicut sit ipsa execu^{tio} Degradationis. Secundò: nam hæc sententia non est alia, quam punire delictum: ergo pertinet ad iurisdictionem. Tertio, si hæc sententia feretur ab Episcopo consecrato, qui renunciavit Episcopatu; non teneret: ergo non est actus ordinis. Probo consequentiam: nam si huiusmodi Episcopus conferat ea, quæ sunt ordinis, facta tenet. Quartò Episcopi, qui dèbent assistere huiusmodi sententie, iudicant simul cum Episcopo proprio, & per consequens sunt verè Iudices: sed loco horum Episcoporum possunt modo assistere Abbatess, vel alias persona in dignitate constituta; vt vult Concilium Tridentinum, *sess. 13.* cap. 4. ergo non est actus ordinis, sed iurisdictionis. Et idem Felicianus à Vega, in cap. 4. §. de adulteris n. 28. de iudicis, docet ponam Degradationis actualis sive verbalis pro dictis criminibus maioribus, sive minoribus, imponi posse a proprio Episcopo, sive ab eius Vicario generali; cum hac tamen declaratione, quod hoc intelligatur respectu prolationis sententiae, in qua sit condemnatio: non verò quatenus attinet ad factum eiudem degradationis actualis, quia illud tanquam concernens exercitium ordinis Episcopalis, solum per ipsum Episcopum, & non per Vicarium expediti potest. Ita Vega. Sed Vicarius Capituli, Sede Vacante succedit Episcopo in his, quæ pertinent ad iurisdictionem, non autem ad ordinem Episcopalem: Ergo. Et hoc etiam confirmavit auctoritate Doctorum, & rationibus Joseph Aldrete de Religiosa disciplina tuenda, lib. 1. c. 3. num. 17. & 18. vbi etiam nota, Episcopum electum, & confirmatum, nondum tamen consecratum posse cognoscere de criminibus depositione dignis, & deponere Sacerdotem, & verbaliter degradare, & remittere ad Episcopum consecratum, qui illum actualiter degraderet. Ex quibus verbis, ego olim consului Vicarium Capituli, Sede Vacante, potuisse ferre sententiam degradationis contra aliquem, & actualiem degradationem remittere Episcopo viciniōri, vel alteri.

2. Nota hinc obiter, quod Praetulus Regularis non potest iure communis depone, nec degradare suos subditos, nisi competat ei consuetudine, vel priuilegio. Ita Nauarrus l.3. Confitor. conf. 58. de Regularibus n. 3. Et quod priuilegium attinet, nullum tale inueni in compendio Minorum, carcerum in Compendio Societas Iesu, verb. Pratal. §. 3. est quoddam priuilegium, quod credo extendi ad hunc casum, quantum ad depositionem verbalem tantum. Et ita obseruat Avila loco citato, & Pelizzarius in man. Regular. tom. 2. tract. 7. cap. 3. sess. 4. n. 125.

RESOL. XIX.

An Capitulum Sede Vacante possit dispensare super omnibus irregularitatibus, suspensionibus, &c. quibus potest Episcopus vigore. Concilij Tridentini sess. 24. cap. 62.

Et explanatur, quomodo non succedat Capitulum Sede Vacante in his, quæ competunt Episcopo iure speciali gratioso, videlicet priuilegio vel commissione Pontificis; & quomodo succedit in his, quæ spectant iure communis speciali. Ex part. 8. tract. 4. Rel. 7.

*Quæ nunc
hanc seque-
tur. & suprà
in tr. 3. Rel.
26. §. vlt. in
principio.*

*In part. 7. tract. 2. resolut. 3. pro negativa &
affirmativa sententia plures Doctores adduxi,
& ego probabiliter affirmatiue adhuc, quam etiam
tenent Baldellus tom. 2. lib. 1. disp. 48. n. 22. Merolla
principio.*

tom. 3. disp. 7. c. 7. dub. 1. n. 26. Solorzanus de Indiarum iure, tom. 2. lib. 3. c. 13. & Felicianus à Vega in cap. 4. de iudice §. de adulteris. num. 53.

2. Sed ne deferas, vide Riccius in prædicto tom. 3. resolut. 25. Et ratio est, quia Capitulum, Sede vacante, non solùm succedit in iurisdictione ordinaria iure communis ad Episcopum spectante, ex d. cap. c. m. olim, & cap. ad abolendam, vbi gloss. Episcopum peritus, ex Abbat. in §. de adult. n. 17. & Dec. n. 150. & cùm à Concilio Trident. in dicto cap. 6. etiam iure speciali, & hoc Episcopis ratione iurisdictionis concedatur merito Capitulum in dicta iurisdictione succedit, & in hoc casu dispensat.

3. Nec obstar, quod Capitulum non succedit in his, quæ competunt Episcopo iure speciali, ex Innocent. in cap. c. m. in cunctis. n. 7. de elect. Abb. in cap. verum, n. 9. in princip. de foro compet. Azeued. ad Curiam Pisan. lib. 1. cap. 8. ex n. 10. nam hoc est verum in his, quæ competunt iure speciali gratioso, videlicet priuilegio, vel commissione Pontificis, non verò in his, quæ spectant iure communis speciali, ut in hac specie Concilij ita docer. Abb. in dicto cap. verum, n. 9. Felinus in c. eam res num. 17. de rescriptis.

4. Et idem hanc sententiam, præter Doctores citatos, tenet Rodriguez in summ. tom. 1. cap. 71. num. 5. & 25. vbi sic ait: *Aunque algunos digan, que el Cabildo Sede vacante, no puede ejar dela facultad concedida á los Obispos en el Concilio Tridentino fisione 24. de reformacione, cap. 6. atento que esta facultad no compete á los Obispos segun derecho ordinario, sino extraordinario, y el Cabildo Sede Vacante, solamente sucede en la jurisdiccion ordinaria del Opispo, como lo afirma Suarez. Empero esto opinion nuna ca me quadra, porque la facultad que en el dicho decreto se concede a los Obispos ya es ordinaria pues el derecho ordinario la concede, lo qual preueno de la que dice el mismo Suarez, enqas palabras son las siguientes. Preterea Concilium non limitat hanc potestatem, vt intelligatur concessa Episcopis tanquam delegatis Sedis Apostolica, quod aliis locis facere solet, sed simpliciter eam facultatem Episcopis concedit, vt ex vi illius decetur videatur haec facultas iam annexa numeri Episcopali, quasi iure ordinario. Pruevase mas, porque el poder de dar grado de Doctor concedido á algun Obispo por razón de algun priuilegio, compete al dicho Obispo conforme derecho ordinario, y passa en el Cabildo Sede Vacante, si el Obispo la tiene por razón de priuilegio perpetuo, el qual da jurisdiccion ordinaria, lo qual con mayor razon se bá de dezir, quando el dicho priuilegio ellá concedido por derecho comun, como consta de lo que traen Panormitano, comunmente recibido. Pruevase mas, porque el dicho decreto Concilial se hizo en favor de las almas, per lo qual segun derecho mas se deue ostender, que limitar, y si el Capitulo Sede vacante no pudiere ejar de su autoridad, bien se echa dever el dano que se sigue á las almas, porque muchas veces acace echar la Iglesia vacante, uno, y dos años, en el qual tiempo las evesjas della carecen de deute remedio saludable contra la mente del mismo Concilio Tridentino, el qual encendiendo la residencia á los Obispos, dize las siguientes palabras: Hi meminerint discessuri ita suis oculis prouidendum, ut quantum fieri poterit, ex ipsorum absentia nullum damnum accipiant. Sic ille cuius adde Doctores, quos citat, & sequitur Merolla tom. 2. disp. 4. c. 6. n. 152.*

RESOL. XX.

An Capitulo Sede Vacante competit priuilegium Concilij Tridentini sess. 24. c. 6. de Reformat. quod ad diffen-